

KINH ĐẠI PHƯƠNG QUẢNG PHẬT HOA NGHIÊM

Tập 1

10. PHẨM BỒ TÁT VĂN MINH THỨ MƯỜI.

(Hán bộ phần sau quyển 13)

Lúc bấy giờ, Văn Thù Sư Lợi Bồ Tát hỏi Giác Thủ Bồ Tát: Phật tử! Tâm tánh vốn là một, sao lại thấy có các thứ sai khác? Những là:

Đến đường lành nẻo dữ, căn thân có đủ có thiếu, thọ sanh đồng và khác, đẹp đẽ cùng xấu xí, nào vui nào khổ, nghiệp không biết tâm, mà tâm cũng chẳng biết nghiệp, thọ không rõ báo mà báo cũng chẳng rõ thọ, tâm chẳng biết thọ mà thọ cũng không biết tâm, nhơn không biết duyên mà duyên cũng chẳng biết nhơn, trí chẳng biết cảnh mà cảnh cũng chẳng biết trí.

Giác Thủ Bồ Tát nói kệ để đáp:

Nay ngài hỏi nghĩa này
 Vì Liễu ngộ quần mong
 Cứ tánh kia, tôi đáp
 Xin ngài lắng nghe cho.
 Các pháp không tác dụng
 Cũng không có thể tánh
 Vì thế nên các pháp
 Đều chẳng biết được nhau.
 Ví như nước trong sông
 Các dòng đua nhau chảy

Chúng đều chẳng biết nhau
 Các pháp cũng như vậy.
 Lại cũng như đồng lửa
 Đồng thời phát ngọn to
 Chúng đều chẳng biết nhau
 Các pháp cũng như vậy.
 Lại như gió lớn thổi
 Xao động các cảnh vật
 Chúng đều chẳng biết nhau
 Các pháp cũng như vậy.
 Lại như các địa giới
 Xây vắn nương tựa nhau
 Các pháp cũng như vậy.
 Nhân, nhĩ, tĩ, thiệt, thân
 Tâm ý sáu tình căn
 Do đây thường lưu chuyển
 Nhưng vẫn không năng chuyển.
 Pháp tánh vốn vô sanh
 Trong đây không năng hiện
 Cũng không vật sở hiện.
 Nhân, nhĩ, tĩ, thiệt, thân
 Tâm ý sáu tình căn
 Tất cả rỗng vô tánh
 Vọng phân biệt mà có.
 Cứ đúng lý quan sát
 Tất cả đều vô tánh

Pháp nhãn bất tư nghì
 Đây là thấy chơn thật.
 Hoặc vọng hay chẳng vọng
 Hoặc thiệt hoặc chẳng thiệt
 Thế gian cùng xuất thế
 Chỉ là giả ngôn thuyết.

Lúc đó, Văn Thù Sư Lợi Bồ Tát hỏi Tài Thủ Bồ Tát: Phật tử!
 Đức Như Lai tùy thời gian như thế nào, cũng như tùy mạng sống,
 tùy thân thể, tùy hành vi, tùy hiểu biết, tùy ngôn luận, tùy sở
 thích, tùy phương tiện, tùy tư duy, tùy quan sát của chúng sanh
 như thế nào, mà hiện thân Phật để giáo hóa điều phục các chúng
 sanh ấy?

Tài Thủ Bồ Tát nói kệ đáp rằng:
 Đây là cảnh của bậc
 Đa Văn thích tịch diệt,
 Nay tôi vì ngài đáp
 Xin ngài chú ý nghe.
 Phân biệt quán nội thân
 Trong đây gì là ta?
 Nếu hiểu được như vậy
 Thì biết ta không.
 Thân này là giả tạo
 Chỗ trụ không nơi chốn
 Người thiệt biết thân này
 Trong đây không chấp trước.

Nơi thân khéo quan sát
 Tất cả đều thấy rõ
 Biết pháp đều hư vọng
 Chẳng khởi tâm phân biệt.
 Mạng sống như gùi có
 Rồi như gùi tan mất
 Khác nào vòng lửa xây
 Đầu đuôi chẳng biết được.
 Người trí hay quan sát
 Có tướng đều vô thường
 Các pháp, không, vô ngã
 Là hẳn tất cả tướng.
 Các báo, tùy nghiệp sanh
 Giả dối như giấc mơ
 Luôn luôn thường diệt hoại
 Như trước, sau cũng vậy.
 Những pháp thấy ở đời
 Chỉ do tâm làm chủ,
 Tùy hiểu chấp lấy tướng
 Điên đảo chẳng đúng thật.
 Những ngôn luận trong đời
 Đều do phân biệt cả
 Chưa từng có một pháp
 Được vào nơi pháp tánh.
 Sức năng duyên, sở duyên
 Sinh ra những pháp tướng

Chóng diệt, chẳng tạm dừng
Niệm niệm đều như vậy.

Lúc đó, Văn Thù Sư Lợi Bồ Tát hỏi Bửu Thủ Bồ Tát: Phật tử!
Tất cả chúng sanh đồng có tứ đại, không ngã, không ngã sở, tại
sao lại có những sự khác biệt, như khổ vui, tốt xấu, ưa trong
chuộng ngoài, thọ ít hưởng nhiều, hoặc hiện báo, hoặc hậu báo.
Nhưng trong pháp giới vẫn không tốt xấu?

Bửu Thủ Bồ Tát nói kệ đáp rằng:

Cứ theo nghiệp đã tạo
Sanh quả báu như vậy
Đều không có tác giả
Đây là lời chư Phật.
Như mặt gương sáng sạch
Tùy theo cảnh đối tượng
Hiện bóng sai khác nhau
Nghiệp tánh cũng như vậy.
Cũng như ruộng gieo giống
Chúng đều chẳng biết nhau
Tự nhiên mọc lên cây
Nghiệp tánh cũng như vậy.
Như nhà ảo thuật giỏi
Ở tại ngã tư đường
Hiện ra những sắc tướng
Nghiệp tánh cũng như vậy.

Như người gõ máy móc
Hay vang ra các tiếng
Nó không ngã ngã sở
Nghiep tánh cũng như vậy.
Cũng như giống chim bay
Từ trứng nở sanh ra
Tiếng kêu không đồng nhau
Nghiep tánh cũng như vậy.
Ví như trong thai tạng
Căn thân đều thành tựu
Thể tướng không từ đâu
Nghiep tánh cũng như vậy.
Lại như ở địa ngục
Bao nhiêu là sự khổ
Kia đều không từ đâu
Nghiep tánh cũng như vậy.
Như vua Chuyển luân vương
Có đủ bảy thứ bảo
Chỗ đến không từ đâu
Nghiep tánh cũng như vậy.
Lại như các thế giới
Lúc đại hỏa cháy tan
Lửa này không từ đâu
Nghiep tánh cũng như vậy

Lúc đó Văn Thù Sư Lợi Bồ Tát hỏi Đức Thủ Bồ Tát: Phật tử!
 Chỗ giác ngộ của Đức Như Lai chỉ là một pháp duy nhất, sao lại
 bảo là vô lượng pháp, hiện vô lượng cõi, hóa vô lượng chúng,
 diễn vô lượng âm, thị vô lượng thân, biết vô lượng tâm, hiện vô
 lượng thân thông, có thể chấn động khắp vô lượng thế giới, thị
 hiện vô lượng sự thù thắng trang nghiêm, hiển thị vô biên nhiều
 loại cảnh giới. Nhưng trong pháp tánh các tướng sai biệt này đều
 bất khả đắc.

Đức Thủ Bồ Tát nói kệ đáp rằng:

Nghĩa của Phật tử hỏi
 Rất sâu khó rõ được
 Người trí biết nghĩa này
 Thường chứa công đức Phật.
 Như đất chỉ một tánh
 Mọi loài ở riêng chỗ
 Đất không nghĩ đồng khác
 Pháp chư Phật như vậy.
 Cũng như một đại hải
 Ngàn vạn lượng sóng trào
 Nước biển vẫn duy nhất
 Pháp chư Phật như vậy.
 Cũng như gió một tánh
 Thổi động tất cả vật
 Gió không nghĩ đồng khác
 Pháp chư Phật như vậy.

Cũng như mây sấm lớn
 Mưa khắp cả mọi nơi
 Nước mưa vẫn không khác
 Pháp chư Phật như vậy.
 Cũng như mặt đất kia
 Mọc lên nhiều mầm mộng
 Mặt đất chỉ là một
 Pháp chư Phật như vậy.
 Mặt nhật không mây mờ
 Chiếu sáng khắp mười phương
 Quang minh không sai khác
 Pháp chư Phật như vậy.
 Như mặt nguyệt trên cao
 Mọi nơi đều nhìn thấy
 Mặt nguyệt vẫn một chỗ
 Pháp chư Phật như vậy.
 Ví như Đại Phạm Vương
 Ứng hiện khắp đại thiên
 Thân ngài vẫn không khác
 Pháp chư Phật như vậy.

Lúc đó Văn Thù Sư Lợi Bồ Tát hỏi Mục Thủ Bồ Tát: Phật tử!
 Như Lai phước điền đồng một không sai khác, sao lại thấy chúng
 sanh bố thí được của quả báo chẳng đồng? Những là:

Nhiều loại sắc, nhiều loại thân, nhiều loại căn, nhiều loại nhà,
nhiều loại chủ, nhiều loại quyền thuộc, nhiều loại quan chức,
nhiều loại công đức, nhiều loại trí huệ.

Nhưng đức Phật đối với họ, tâm Phật thường bình đẳng, không
có quan niệm riêng khác?

Mục Thủ Bồ Tát nói kệ đáp rằng:

Như tất cả vẫn là một
Theo giống mọc mầm khác
Đất không ý thân sơ
Phật phước điền cũng vậy.
Lại như nước một vị
Nhơn đồ đựng có khác
Phật phước điền vẫn một
Do tâm người thành khác.
Như nhà ảo thuật khéo
Làm mọi người hoan hỉ
Phật phước điền cũng vậy
Khiến chúng sanh kính vui.
Như vua có tài trí
Hay khiến nhơn dân mừng
Phật phước điền cũng vậy
Khiến chúng đều an vui.
Như mặt gương sáng sạch
Theo hình mà hiện bóng
Phật phước điền cũng vậy

Tùy tâm được báo khác.
 Như thuốc A già đà
 Trị được tất cả độc
 Phật phước điền cũng vậy
 Dứt các họa phiền não.
 Như lúc mặt trời mọc
 Chiếu sáng khắp thế gian
 Phật phước điền cũng vậy
 Phá trừ những tối tăm.
 Như mặt nguyệt tròn sáng
 Chiếu khắp cõi đại địa
 Phật phước điền cũng vậy
 Bình đẳng với tất cả.
 Ví như gió tỳ lam
 Chấn động khắp đại địa
 Phật phước điền cũng vậy
 Động chúng sanh ba cõi.
 Như đại hỏa nổi lên
 Đốt cháy tất cả vật
 Phật phước điền cũng vậy
 Đốt tất cả hữu vi.

Lúc đó Văn Thù Sư Lợi Bồ Tát hỏi Cần Thủ Bồ Tát: Phật tử!
 Phật giáo là một, chúng sanh được thấy biết, có sao không liền
 đều dứt trừ tất cả phiền não hệ phược mà được xuất ly? Nhưng
 nơi chúng sanh, sắc, thọ, tưởng, hành và thức, năm uẩn, dục, sắc,

vô sắc, ba cõi, vô minh, tham ái đều không sai khác. Như thế thời Phật giáo, đối với chúng sanh, hoặc có lợi ích, hoặc không có lợi ích?

Cần Thủ Bồ Tát nói kệ đáp rằng:

Phật tử khéo lóng nghe

Nay tôi cứ thiết đáp

Hoặc có mau giải thoát

Hoặc có khó xuất ly.

Nếu muốn cầu dứt trừ

Vô lượng những lỗi ác

Nên ở trong Phật pháp

Dũng mãnh thường tinh tấn.

Ví như chút ít lửa

Đốt ướt thời chóng tắt

Ở nơi trong Phật pháp

Người giải đãi cũng vậy.

Như cọ cây lấy lửa

Chưa cháy mà nghỉ luôn

Thế lửa liền tắt nguội

Người giải đãi cũng vậy.

Như người cầm nhật châu

Chẳng dùng vật tiếp bóng

Trọn không thể được lửa

Người giải đãi cũng vậy

Như ánh nắng quá chói

Trẻ nít nhắm đôi mắt
 Tự nói sao không thấy
 Người giải đải cũng vậy
 Như người không tay chân
 Muốn dùng cỏ làm tên
 Bắn phá cả đại địa
 Người giải đải cũng vậy
 Như lấy một đầu lông
 Muốn chấm khô đại hải
 Người giải đải cũng vậy
 Không thể dứt hoặc nghiệp.
 Lại như kiếp hỏa nổi
 Muốn tắt với ít nước
 Ở nơi trong Phật pháp
 Người giải đải cũng vậy.
 Như người ngó hư không
 Ngồi yên không dao động
 Nói mình bay đi khắp
 Người giải đải cũng vậy.

Lúc đó Văn Thù Sư Lợi Bồ Tát hỏi Pháp Thủ Bồ Tát: Phật tử!
 Như lời đức Phật dạy: Nếu có chúng sanh thọ trì Chánh pháp thời
 đều có thể dứt trừ tất cả phiền não?

Nhưng có sao có người thọ trì chánh pháp lại tùy thế lực của
 tham, sân, si, mạn, tùy thế lực của phú, phần, hận, tật, xan,

cuồng, siểm ... xoay chuyển không rời nơi tâm. Người hay thọ trì pháp, có sao lại ở trong tâm hành khởi các phiền não?

Pháp Thủ Bồ Tát nói kệ đáp rằng:

Phật tử khéo lóng nghe
 Thật nghĩa ngài đã hỏi
 Vì chẳng phải đa văn
 Mà vào được Phật pháp.
 Như người trôi giữa dòng
 Sợ chìm mà chết khát
 Nơi pháp chẳng tu hành
 Đa văn cũng như vậy.
 Như trần thiết vật thực
 Chẳng ăn phải đói
 Nơi pháp chẳng tu hành
 Đa văn cũng như vậy.
 Như người giỏi được phương
 Chẳng cứu được bệnh mình
 Nơi pháp chẳng tu hành
 Đa văn cũng như vậy.
 Như người đếm châu báu
 Tự mình vẫn nghèo nàn
 Nơi pháp chẳng tu hành
 Đa văn cũng như vậy.
 Như người ở vương cung
 Mà tự chịu đói rét

Nơi pháp chẳng tu hành
 Đa văn cũng như vậy.
 Như điếc tấu âm nhạc
 Người nghe mình chẳng nghe
 Nơi pháp chẳng tu hành
 Đa văn cũng như vậy.
 Như mù họa hình tượng
 Người thấy mình chẳng thấy
 Nơi pháp chẳng tu hành
 Đa văn cũng như vậy.
 Ví như nhà hàng hải
 Mà tự chết trong biển
 Nơi pháp chẳng tu hành
 Đa văn cũng như vậy.
 Như ở ngã tư đường
 Giảng nói những điều tốt
 Mà tự không thật đức
 Chẳng tu cũng như vậy.

Lúc đó, Văn Thù Sư Lợi Bồ Tát hỏi Trí Thủ Bồ Tát: Phật tử!
 Trong Phật pháp, trí huệ là trên tất cả. Có sao với các chúng sanh,
 đức Phật hoặc ca ngợi sự bố thí, sự trì giới, hoặc ca ngợi sự nhẫn
 nhục, sự tinh tấn, thiền định, trí huệ, từ bi, hỉ xả ... , mà chẳng
 chỉ dùng một pháp để được giải thoát, thành vô lượng chánh đẳng
 chánh giác?

Trí Thủ Bồ Tát nói kệ đáp rằng:

Phật tử rất hi hữu
 Biết rõ tâm chúng sanh
 Xin lóng nghe tôi đáp
 Những nghĩa ngài đã hỏi.
 Chư Phật thuở quá khứ
 Hiện tại và vị lai
 Không có nói một pháp
 Mà chúng được đạo quả.
 Phật biết tâm chúng sanh
 Tánh phận đều chẳng đồng
 Tùy chỗ họ đáng thọ
 Theo đó mà thuyết pháp.
 Vì kẻ tham, khuyên thí
 Vì người lỗi, khen giới
 Nhiều sân, thời khuyên nhẫn
 Giải đãi, thời khuyên siêng.
 Loạn tâm phải tu định
 Ngu si trau trí huệ
 Bất nhơn phải từ mẫn
 Giận hại khuyên rèn bi.
 Lo rầu thời ngợi hỉ
 Chấp trước lời khen xả
 Tuần tự tu như vậy
 Lành đủ các Phật pháp.
 Như trước xây nền móng
 Rồi sau tạo nhà cửa

Thí và giới cũng vậy
 Là gốc hạnh Bồ Tát.
 Ví như dựng thành quách
 Để bảo hộ dân chúng
 Nhân và tấn cũng vậy
 Phòng hộ chư Bồ Tát.
 Ví như Đại Lực Vương
 Cả nước đều ngưỡng vọng
 Định huệ cũng như vậy
 Chỗ tựa của Bồ Tát.
 Cũng như vua chuyển luân
 Ban vui cho nhân loại
 Từ bi và hỉ xả
 Làm Bồ Tát an vui.

Lúc đó Văn Thù Sư Lợi Bồ Tát hỏi Hiền Thủ Bồ Tát rằng: Phật tử! Chư Phật chỉ do một đạo mà được giải thoát. Cớ sao hiện nay thấy tất cả Phật độ lại có nhiều sự không đồng, những là: Thế giới, chúng sanh giới, thuyết pháp, điều phục, thọ lượng, quang minh, thần thông, chúng hội, giáo nghĩa, pháp trụ v.v... đều sai khác nhau.

Không có vị nào chẳng đủ tất cả Phật pháp mà được thành vô thượng bồ đề?

Hiền Thủ Bồ Tát nói kệ đáp rằng:
 Thừa ngài! Pháp thường vậy

Pháp Vương pháp duy nhất
 Tất cả chư Như Lai
 Một đạo mà giải thoát.
 Thân của tất cả Phật chỉ là một pháp thân
 Nhất tâm, nhất trí huệ
 Lực vô úy cũng vậy.
 Như trước đến bồ đề
 Bao nhiêu tâm hồi hướng
 Được cõi nước như vậy
 Chúng hội và thuyết pháp.
 Tất cả các cõi Phật
 Trang nghiêm đều viên mãn
 Tùy chúng sanh hạnh khác
 Thấy chẳng đồng như vậy
 Cõi Phật cùng thân Phật
 Chúng hội và ngôn thuyết
 Các Phật pháp như vậy
 Chúng sanh chẳng thấy được.
 Tâm ý đã thanh tịnh
 Hạnh nguyện đều đầy đủ
 Người sáng suốt như vậy
 Mới được thấy nơi đây.
 Tùy chúng sanh tâm thích
 Và cùng sức nghiệp quả
 Thấy sai khác như vậy
 Do oai thần của Phật.

Cõi Phật vô sai biệt
 Không ghét cũng không thương
 Chỉ tùy tâm chúng sanh
 Thấy có khác như vậy.
 Do đây nơi thế giới
 Chỗ thấy đều sai khác
 Chẳng phải chư Như Lai
 Bạc Đại Tiên có lỗi.
 Tất cả các thế giới
 Người đáng được giáo hóa
 Thường được thấy Thế Tôn
 Pháp chư Phật như vậy.

Lúc đó chư Bồ Tát nói với Văn Thù Sư Lợi Bồ Tát: Phật tử!
 Chúng tôi đã tự nói chỗ hiểu biết của mình rồi. Xin ngài dùng
 diệu biện tài diễn sớ những cảnh giới của Như Lai:
 Những gì là cảnh giới của Phật? Những gì là nhơn của cảnh giới
 Phật? Những gì là sự nhập vào của cảnh giới Phật? Những gì là
 trí của cảnh giới Phật? Những gì là pháp của cảnh giới Phật?
 Những gì là ngôn thuyết của cảnh giới Phật? Những gì là sự hiểu
 biết của cảnh giới Phật? Những gì là sự chứng của cảnh giới
 Phật? Những gì là sự hiện ở của cảnh giới Phật? Những gì là sự
 rộng lớn của cảnh giới Phật?

Văn Thù Sư Lợi Bồ Tát nói kệ đáp rằng:
 Như Lai cảnh giới sâu
 Lượng đó khắp hư không

Tất cả chúng sanh vào
 Mà thật không chỗ nhập.
 Như Lai cảnh giới sâu
 Bao nhiêu hơn thắng diệu
 Ước kiếp thường tuyên nói
 Cũng lại chẳng thể hết.
 Tùy tâm trí huệ mình
 Khuyến tấn đều khiến lợi
 Độ chúng sanh như vậy
 Là cảnh giới chư Phật.
 Những cõi nước thế gian
 Tất cả đều theo vào
 Trí thân không có sắc
 Chẳng phải kia thấy được.
 Chư Phật trí tự tại
 Tam thế không chương ngại
 Cảnh giới huệ như vậy
 Bình đẳng như hư không.
 Pháp giới chúng sanh giới
 Rốt ráo không sai khác
 Tất cả đều rõ biết
 Đây là cảnh giới Phật.
 Trong tất cả thế giới
 Bao nhiêu những âm thanh
 Phật trí đều tùy rõ
 Cũng không có phân biệt.

Chẳng phải thức biết được
 Chẳng phải tâm cảnh giới
 Tánh đó vốn thanh tịnh
 Khai thị các quần sanh.
 Chẳng nghiệp chẳng phiền não
 Không vật không trụ xứ
 Không chiếu không sở hành
 Bình đẳng đi thế gian.
 Tất cả tâm chúng sanh
 Khắp ở trong ba thời
 Như Lai nơi một niệm
 Tất cả đều rõ thấu.

Lúc bấy giờ trong cõi Ta Bà này, tất cả chúng sanh, bao nhiêu pháp sai biệt, nghiệp sai biệt, thế gian sai biệt, thân sai biệt, căn sai biệt, thọ sanh sai biệt, trì giới quả sai biệt, phạm giới quả sai biệt, quốc độ quả sai biệt, do thần lực của Phật thấy đều hiện rõ. Phương đông, trăm ngàn ức na do tha vô số, vô lượng, vô biên, vô đẳng, bất khả số, bất khả xưng, bất khả tư, bất khả lượng, bất khả thuyết, tận pháp giới hư không giới, trong tất cả thế giới, bao nhiêu chúng sanh pháp sai biệt, đều do thần lực của Phật mà hiển hiện rõ ràng.

Những phương Nam, Tây, Bắc, Đông Bắc, Đông Nam, Tây Nam, Tây Bắc, Thượng, Hạ, cũng đều như vậy.